

259

פרוטוקול מז'

מישיבת ועדת הכספים

שהתקיימה ביום ראשון, ל' בשבט, תשמ"ו - 9.2.86 - בשעה 10.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

ד. תיכון - מ"מ יו"ר
מ. בר-און
פ. גרופר
ש. עמר

מוזמנים :

נ. לימור - לשכת נשיא המדינה
נ. טנן - משרד האוצר

מר צפרוני - משרד ראש הממשלה
ר. אברמסון - משרד האוצר
י. וייס - משרד האוצר
י. ריבק - " "

מזכיר הוועדה:

א. קרשנר

יועץ משפטי לוועדה:

א. דמביץ

רשמה:

מ. טרלו

סדר היום:

תקציב לשכת נשיא המדינה לשנת 1986/87

מכירת מניות המדינה בחברת ק.ב.ע. - קבוצת בוני ערים בע"מ

תקנות הקיצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום)
(קיצבאות נכי המלחמה בנאצים ונכי רדיפות הנאצים),
תשמ"ו - 1986

1051

(נתקבל ק"מ 19.2.86)

היו"ר ד. תיכון:

אני פותח את הישיבה.

תקציב נשיא המדינה לשנת 1986/87

נ. לימור:

התקציב שאושר לשנת 86. מספר פרטים לא ייגמרו מבחינת החלוקה הפנימית. הסכום מחייב כאשר הכנסת תאשר את זה כתקציב. החלוקה הפנימית עדיין לא נגמרה.

בניגוד למשרדים אחרים שבהם יש פעולות וישנם נושאים מורכבים, תקציב לשכת הנשיא בנוי על החזקה ותפעול הנשיא ונשיאים לשעבר. 10% נשיאים לשעבר.

התקציב מתחלק ל-47% שכר ו-53% שאיננו שכר.

הקטנו את היקף המשרות ב-6%; ירדו שתי משרות. היו 41 משרות כאשר זה כולל משרות שנוחתים לנבון וזה ירד ל-39. כאשר נבון הפך להיות שר, היו משרות שתוקצבו אצלנו ועברו למשרד החינוך.

היו"ר ד. תיכון:

0104 לשכת הנשיא לשעבר - שיא כוח האדם - 2.

נוסף להיותו שר החינוך הוא מחזיק עדיין אנשים כנשיא

לשעבר?

נ. לימור:

נשיא לשעבר זכאי לשירותי מזכירה, נהג ושירותי בית. כשהוא עבר למשרד החינוך הוא ביטל את המזכירה. הנהג והרכב של נבון עדיין מתוקצבים בלשכת נשיא המדינה, זו הייתה בקשתו.

היו"ר ד. תיכון:

מה קורה עם הנהג של לשכת השר?

נ. לימור:

בשעתו כאשר ישבתי עם נבון הוא אמר שהוא לא זקוק למזכירה. יש עוד חצי משרה שלא מתוקצבת במשרה אלא בכסף.

היו"ר ד. תיכון:

למה עוזרת בית צריכה להיות עובדת מדינה?

נ. לימור:

ברגע שהמדינה מעסיקה עובד הוא הופך להיות עובד

מדינה.

באחי לועדת הכספים לפני שנה וביקשתי לשנות את

סוגי העובדים בלשכת הנשיא שיועסקו בחוזים מיוחדים ולא ניקלע למצב שניתן להם את התנאים של עובדי מדינה רגילים. העובדת מועסקת בחוזה מיוחד.

בסעיפינו שאינם שטר, בעקרון אימצנו את המדיניות

של הממשלה לאורך כל השנים. אני חושב שזה מתחייב מהמציאות שהנשיא יתן את הדוגמה במה שקשור להתייעלות וחסכון. התקציב הכללי של לשכת הנשיא לא גדול. הוצאות התפעול ירדו בקדנציה הנוכחית ב-25%. זה כולל דואר, טלפונים - 25%, רכב ודלק 10%. לאורך כל הדרך הקטנו את ההוצאות במה שקשור לרמת חיים.

שונה המצב בנושא החזקה. אנחנו מדברים על בית שתובע הוצאות הולכות וגדלות משנה לשנה והם לא בשליטה שלנו. יש בית עם מערכות מורכבות של מיזוג אויר, מעליות וכו'. נושא התחזוקה לא נלקח בחשבון כאשר בנו את הבית, וכחוצאה מזה ההוצאות הולכות וגדלות כל שנה. כל חיקון עולה הון תועפות כי הבית תוכנן בצורה לא שגרתית ובכל פעם צריך לתקן, ההוצאות מאד יקרות. אנחנו עושים מאמצים לחסוך ככל האפשר, אבל יש מינימום שנתבע. כאשר מערכת החשמל או מיזוג האויר לא פועלים, צריך לתקן.

עשינו מספר פעולות חסכון והקטנו בנושא החזקה.

למרות זה, אנחנו עדיין בבעיות בנושא קיצוץ. הורדנו ב-20% את ההוצאות של כוח האדם, נקיון ב-10%. מדובר על בית שעובדים בו מ-9 עד 9, ויש הוצאות של מים, חשמל וגז, דלק, וכל אלה יקרים ועולים משנה לשנה. המערכות לא בנויות בצורה נכונה. מיזוג האויר בנוי כך שכאשר מקררים את הדירה צריך לקרר גם את המשרדים ואלה הוצאות, צריך להשקיע הרבה כדי להפריד ביניהם.

היו"ר ד. תיכון:

כאשר הנשיא לא נמצא, הבית כולו מוסק?

נ. לימור:

לא, כאשר הנשיא איננו, לא מסיקים.

היו"ר ד. תיכון:

התכנון גרוע. בשעתו מחיר הדלק היה זול יותר

והיום הוא יקר. כל עם ישראל מתאים את עצמו לתהליכים אלה.

נ. לימור:

הבית מתוכנן לא בצורה סבירה.

בשנים האחרונות השקענו הרבה כסף כדי לתקן את

המערכות והקטנו את ההוצאות. זה חלק מהדברים שנאלצנו לעשות. שאלו מדוע אני רוצה לשנות, זה עבד כך במשך שנים, אני צריך להתמודד עם זה.

נושא שאיננו מתמודדים אתו זה המסים. המסים של העיריה עלו ב-60%. זה מגדיל את ההוצאה באופן ריאלי.

היו"ר ד. תיכון:

אנחנו צריכים היוט לאשר את תקציב נשיא המדינה לקראת קריאה שניה ושלישית. אומרים שהתקציב לא מקובל ורוצים לשנות סעיפים וגם את המסגרת. מה אני צריך לעשות, לדעתך?

נ. לימור:

אם אלה התנאים, אנחנו הורדנו את רמת החיים בצורה דרסטית, ומשתדלים להקטין. אין ברירה. אנחנו מוציאים לאירוח 60,000 דולר ואין כסף לפעולות. הגענו ממש עד העצם, אין ממה להוריד. הגענו עד למינימום.

א. קרשנר:

בקשר למבנה פנימי, יש שני סעיפים - לשכת הנשיא ומינהלה.

נ. לימור:

יש בעיה של מיסוי. תוספת מסים זה ענין של שיגרה.

נ. טנן:

זה מצב בכל משרד בירושלים, כולם משלמים ארנונה.

תקציב נשיא המדינה לא השתנה ריאלית מ-85 ל-86. לקחנו את התקציב הדולרי ב-85 וקידמנו אותו לפי המקדמים שחלים על כל משרדי הממשלה והגופים שאנחנו מתקצבים, והורדנו 44 אלף שקלים חדשים מתקציב משרד החינוך לתקציב נשיא המדינה בגין ההוצאה המותנית שמופיעה בתקציב אשר לשיו משרד החינוך מתקצב את הנהג.

היו"ר ד. תיכון:

זה מקובל על דעת שר החינוך?

נ. טנן:

שר החינוך החליט כך. מאחר ואיננו רוצים לשלם פעמיים שכר לאותם האנשים, אנחנו מעבירים את התקציב שהיה קיים במשרד החינוך.

היו"ר ד. תיכון:

כתוב בספר התקציב שלשר נבון יש שתי משרות ו-100,000

ש"ח.

נ. טנן:

זו העברה שנעשתה על דעת השר נבון.

היו"ר ד. תיכון:

מדובר בנשיא המדינה, אבל לא יזכר שתבואו לוועדה כשאינן הסכמה לגבי התקרה וחלוקת הכספים בין הסעיפים. אזם תגיעו להסכמה ותבואו לכאן כאשר התקציב מסוכס. זה לא נושא שמקובל ומוטב שהדיון הזה לא יצא החוצה. לא מתקבל על הדעת שעל לשכת הנשיא אין הסכמה בין האוצר ולשכת הנשיא. הסכמו ונחסוך לעצמנו בושה.

פ. גרופר:

בדרך כלל התקציבים שמובאים אלינו יש לגביהם הסכמה בין המשרד הנוגע לענין והאוצר. במקרה הזה אין הסכמה. אני תומך בהצעת היו"ר.

ג. טנן:

לא עשינו שום שינוי בתקציב נשיא המדינה, לקחנו את התקציב והעברנו אותו ל-86. אנחנו רוצים הנחייה לשנות. אם ועדת הכספים רוצה להגדיל ריאלית את תקציב הנשיא כאשר כל יתר המשרדים קיצצו, אני מבקש הנחייה של ועדת הכספים, לא אעשה זאת לבד.

פ. גרופר:

מדוע לא לאשר? נקבע לפי מה שאומר האוצר.

היו"ר ד. תיכון:

בכל משרד אחר היינו מאשרים. מאחר ומדובר בתקציב נשיא המדינה, לא יתכן שלשכת הנשיא חלוק על החלטת ממשלה ולאחר מכן על החלטת הכנסת. הם רוצים שנאשר הגדלה של תקציב לשכת הנשיא ואני לא מעוניין. לכן אני מציע להם להגיע לעמק השווה.

ג. לימור:

אין לנו ויכוח עם החלטת הממשלה ולא באנו לערער עליה. בחישובים יש כמה דברים לא ברורים.

פ. גרופר:

תגמרו ביניכם.

ג. טנן:

אם היינו עושים שינוי ריאלי בתקציב - מילא.

מר צפרוני:

לנכון יש זכויות כנשיא לשעבר, זה מעוגן בחוק. יש שם החזקת בית, עובדות במשק הבית וכדומה, זה לא שייך לשר התינוך והתרבות. הוא ביקש את נושא הנהג ועובדת הבית לא להוריד, הוא מוכן להעביר את הכסף של שר הנהג ללשכת הנשיא. הוא ביקש להישאר עם זכויות של נשיא. הוא אומר שלא לעולם הוא יהיה שר.

ז. גרופר:

הזכויות שמגיעות לנשיא לשעבר הן שמורות בחוק. האם יעלה על הדעת שכשר יהיה לו גם נהג וגט לשכה וכו' ? כאשר יגמור את זפקידו כשר, הכל מוחזר לו, אבל להחזיק כפל?

היו"ר ד. תיכון:

הנהג מיועד לצרכים אישיים של בני הבית.

נ. ליכור:

הלכתי אל צר החינוך ושאלתי אותו מה עמדתו, הוא אמר שהוא מוותר על הנהג ועל המזכירה.

היו"ר ד. תיכון:

הנהג מתוקצב עדיין בלשכת הנשיא.

ז. סנן:

כוח האדם של משרד החינוך לא ירד במשרה אחת בגין הנהג אבל הכסף עבור החזקת הנהג הזה מועבר טכנית ממשרד החינוך לנשיא המדינה שלא יהיה תקצוב כפול.

מר צפרוני:

בשנה השוטפת זה לא היה כך. השנה לא מבקשים ממשרד החינוך ולא כלום. ביקשנו, היות והורידו את הרכב ואת הנהג, רצינו את הבנזין, הרשיונות והביטוח. את זה יעבירו ממשרד החינוך אל לשכת הנשיא.

נ. לימור:

נשיא המדינה קיבל על עצמו מעל ומעבר, את כל ההחלטות שהיו. פעלנו בהתאם לכך.

היו"ר ד. תיכון:

אני מבקש מכם לשבת להגיע לעמק השווה ולחזור לכאן. לא יעלה על הדעת שלא תהיה הסכמה בעניינים האלה.

מ. בר-און:

בענין הרכב נדמה לי שצריך להביע את דעת הוועדה נגד כפילות.

נ. לימור:

לפני שנה היה סיכום בחקציב והוא הוגדל במשרד החינוך.

היו"ר ד. תיבון: אל תאלצו אותנו להכריע בנושא אבל תודיעו לנו מה קורה עם המשרה הכפולה. לא יתכן שלשכת הנשיא תגיד שהתקציב לא מקובל עליה. אם תגידו שאין מנוס, נצטרך להכריע.

מכירת מניות המדינה בחברת ק.ב.ע. - קבוצת בוני ערים בע"מ

י. ריבק:

זחילת ק.ב.ע. באמצע שנות ה-50 כאשר מחמת חוסר תקציב ויתכן שגם בגלל רעיונות שונים מהמקובל החליטו להקים את העיר אשדוד באמצעות כסף פרטי. ניתן זכיון - 40 אלף דונם לקבוצת משקיעים פרטיים, בראשם בן-עמי ומשפחות אמריקאיות.

במהלך השנים התבררו כמה עובדות, שהכסף להקמת מהבנק העולמי ולא היה צורך בגיוס כסף פרטי, גורמי הזכיון והזכויות גדולות מצי, והתחיל תהליך הדרגתי של צמצום מספר הדונמים וכניסת הממשלה כשותפה בחברה ב-50% כדי להקטין את הזכיון ולאפשר פיקוח ממשלתי על פיתוח העיר. הזכיון הסופי היה זכיון דו-שלבי: חלק ראשון, 10,000 דונם שהחברה שילמה עבורו וזה אשדוד כפי שאנחנו מכירים היום; החלק השני, עוד 10,000 דונם רחוקים יותר ומרביתם בטוח פיתוח שלא נראה לעין.

כל השלבים לא ניתנו לזברה הפרטית למעט 2 - 3 בתים, באחד מן הרובעים וחלק קטן מהעיר. הרוב הגדול של שלב ב' - 8 אלפים - 9 אלפים, לא נמסרו לחברה, זה לא בנוי, זה חולות.

לחברה יש זכות לפי הסכם הזכיון לרכוש אותו מן המדינה במחירים קבועים שהוערכו בזכיון בשנות ה-60, סכומים קטנים, כמה מאות דולרים לדונם ותנאי תשלום נוחים ברביית של 7% - 8%. כל ההעברה של שלב ב' זה לא מחירים מקובלים היום.

במהלך השנים, היו חילוקי הדעות בין בעלי מניות פרטיים בעיקר עובד בן-עמי ו-P.E.C שיכון עובדים. בעלי הון מאמריקה הם באחוזים יותר קטנים. האמריקאים מהווים 5% מתוך 50% הפרטיים. האחוז הגדול מוחזק ע"י שיכון עובדים. "פי.אי.סי." נכסים ובנין ו"כלל" הם המובילים. עובד בן עמי אמנם יו"ר דירקטוריון החברה, אבל האחוזים שלו קטנים יחסית.

במהלך השנים נוצר מצב של ניגוד אינטרסים. בשל הכיוונים לפיתוח העיר. שיקולים לאומיים של פיתוח ומצד שני שיקולי רווח. נוצר מצב של חוסר מוצא והגישו תביעה לבית המשפט לפסק-דין הצהרתי שיאמר שהחברה גמרה חובותיה בשלב א' וזכאית לקבל שלב ב'. היה נסיון לפתור את הבעיה ואת ניגודי האינטרסים בחברה. המו"מ נתקל כל פעם בבעיה אחרת. חלוקת הקרקעות בין המינהל לזברה. הפרטיים לא הסכימו לעשות שמאות של המקרקעין. שני רובעים מאד חשובים של העיר אשדוד הם בבעלות משותפת 40 : 60. המינהל סירב לעשות הפרדה של הקרקע וסירב להקנות אותה. הסיטי לא פותחה במהלך השנים. אני מניח שלא יקום שם סיטי.

ככל הידוע לי, חוגש בקשה לשינוי תכנית המחאר, להגדיל את אחוזי הבניה למגורים ולמסחר ושירותים ומוסדות ציבור בסיטי של אשדוד.

הוגשה תביעה נגד הממשלה, כאשר אנחנו בממשלה הערכנו שמצבנו לא טוב ומעשיית החברה תרמה קרוב ל-100% של הפיתוח של שלב א' וניהלנו מערכה משפטית כדי לא לתת את שלב ב' ובמקביל שר האוצר אז, ארידור, כינס את החברה להתייעץ אתם על פירוק החברה. גם המדעה הגיעה למסקנה שאין לה אינטרס להמשיך בשותפות בחברה ולמסור את המסר הזה לחברה. אין צורך לפתח השטח, ויש שטח שיפוח בעוד 20 - 25 שנה במחיר כלכלי. הממשלה לא צריכה לעשות את זה ככל שהיא יכולה להימנע.

החברה פנתה רק לאשדוד, עד כמה שאני יודע. כי היתה חברה ממשלתית, צד הממשלה לא התיר לה לבנות במקומות אחרים. אם הממשלה תצא יש לשער שהיא תהזיל לבנות בזביבה. הממשלה לא היתה מעוניינת לפתח, כי היר לה חילוקי דעות עם הפרטיים. הממשלה לא היתה מעוניינת להיות שותפה בחברה שתפתח את הערים האחרות אלא רק את אשדוד. פיתוח העיר היה קפוא בגלל המדיניות ואי-ההקצאה של קרקעות ע"י המינהל. הפירוק הזה הוא הדבר הטוב ביותר שיכול לקרות לעיר אשדוד.

אציג מה אנחנו מקבלים: 10 מיליון דולר + 10,000 דונם.

אני חבר הדירקטוריון. נוהל מו"מ ארוך וקשה. בסיכומי הגענו להסכם זאציג פה את עיקריו.

הדבר הראשון הוא שבעלי המניות הפרטיים - "כלל" ו-"פי.זי.סי." משלמים 10 מיליון דולר תמורת קניית המניות בחברה. ההשקעות, ככל שאני זוכר, היו צריכת להיות בסביבות מיליון דולר. הממשלה, כאשר היקצו לה מניות, היא שילמה כסף, מיליארד וחצי שקלים למרץ 84.

ש. עמר:

אזם מוכרים היום את החברה בשלמותה. האם החלק הממשלתי

יהיה מיליון דולר?

מ. בר-און:

כיצד נקבע שווי החברה? מה יש בחברה?

י. ריבק:

הממשלה מקבלת 10 מיליון דולר תמורת מניותיה. החברה מוותרת על הזכויות לשלב ב', 10,000 דונם חוזרים למינהל. יש עוד קטע בהסכם לגבי העיר אשדוד. כיון שהיו שני איזורים גדולים שהבעלות על הקרקע היתה במושע בסיס משותף בק.ב.ע., בשלב א', ולא היתה הפרדה בין א' ו-ב', היה צריך לעשות כמה ניתוחים, להחליט מה זה א' ומה ב' באיזור הסיטי. אחרי זה נפצל ונחליט מה של המינהל ומה של החברה, בגלל אי החלוקה הזאת במשך שנים, לא פותח הסיטי של אשדוד. זה איזור שכולו חולות.

הבעלות על השטחים באשדוד ברורה. כל דונם ברור למי הוא שייך. המינהל מקבל דונמים ברורים ומסומנים בשטח ועל המפה; החברה

מקבלת את האדמות שלה בלי שותפות עם המינהל. החברה יכולה לפתח כל דונם שלה מתי שהיא רוצה, לפי שיקולים שלה. למינהל יש שיקולים שלו. העיריה צריכה דונמים, יש לה לאן לפנות. עד עכשיו העיריה לא קיבלה תשובה כי אין לה לאן לפנות, איך שמים את שווי החברה? ההערכה שלי, שהמחיר שנקבע לפני שנה - שנה וחצי הוא מחיר שלא מתאים למחירי מקרקעין היום. לכן חל פיצול והתשלומים בחלקים כי המחיר הוא ריאלי, הוא גבוה ממחירי הקרקע היום. מחירי הקרקע ירדו ב-20%. באשדוד אין כמעט בניית מקרקעין שהחברה נתנה בעיסקות אזורים או דברים דומים לזה. לא עומדים הקבלנים בעיר בהתחייבויות כלפי ק.ב.ע. כי אם בכל הארץ יש ירידה במחירי דירות, בעיקר באשדוד שיקר הבניה הוא לאנשים עם הכנסות נמוכות יחסית. ה"בום" הגדול של איזורי הפיתוח זה בדירות יקרות או איזורי "בנה ביתך" נגמר לפני שנתיים. היום אין ביקוש למקרקעין מהסוג הזה.

ש. עמר:

אם מחר תהיה עליה המונית, זה יעלה פי כמה.

י. ריבק:

המדינה בחוזה הזכיון איבדה את השליטה על מדיניות המקרקעין באשדוד, כי כל העיר לא היתה בידי המדינה. המדינה מחזירה לעצמה את העורף העתידי של מדיניות מקרקעין בעוד 15 - 20 שנה.

ש. עמר:

כמה יש בחברה עכשיו?

י. ריבק:

2500 - 3000 דונם לא בנויים הם של החברה, היא שילמה עבורם, בניגוד לשלב ב' שהמחירים שלו קבועים, זה עיקר הנכסים של החברה.

ש. עמר:

חייבים לקבל בכתב את כל הנכסים שבחברה. הנכסים בידי החברה בעיקרם הם קרקעות. נכסים נוספים יש לה מספר מבני תעשייה, ואין לה שמאות כמה הם שווים היום, אבל לא מצליחים להשכיר אותם והחברה מוכנה לתת אותם כמעט ללא תמורה כדי להביא מי שהוא. כיון שאיזורי התעשייה באשדוד לא דומים ללוד או באר-שבע, את הקומות השניות איש לא רוצה לשכור, יש מצאי של מבנים תעשייתיים גדול. החברה לא מצליחה להשכיר ולא למכור. זה שווה אלפי דולרים.

יש בנין שמושכר לעיריית אשדוד.

למה המדינה לא עושה עיסקה ומעבירה את זה לעיריה?

י. ריבוק:

המדינה לא עובדת ישירות ומתפעלת את עיריית אשדוד.
החברה בעיקרה היא חברת פיתוח מקרקעין. החזקות שלה מעבר למקרקעין הן
שוליות ולא מטעמים של רווח אלא מפני שאם עשתה עיסקת קומבינציה או דירה
שלא הצליחה למכור, היא מחזיקה אותה, אבל זו לא חברה שמחזיקה מלאי של בתים
או מבני תעשייה, היא לא בנתה, היא מכרה מקרקעין ליזם כאשר מקרקעין מפותחים
או עסקות קומבינציה בגלל הקשיים למכור. נניח שהיא נותנת לחברה קרקע
ומקבלת 30% מהדירות כאשר החברה שבנתה עבורה תמורת עמלה נוספת גם מכרה את
הדירות והם קיבלו כסף.

בחברה 15 איש. היא לא בונה בעצמה אלא אם נתקעה עם
חברה שאי אפשר למכור. אין לה ציוד. יש 6 - 7 זדרי משרד עם מנהלי חשבונות
ומהנדסים, היא עוסקת בתכנון ופיתוח. מה יקרה בעתיד - אינני יודע, אני
מערך שהיא לא תיכנס לעיסקת בנייה.

המנכ"ל יורם קציר שהוא מנכ"ל הרבה שנים. אנחנו
מעריכים שמבחינת המדינה זוהי עיסקה טובה מאד, מוצלחת מאד גם מבחינה
כספית וגם מהבחינות של מדיניות מקרקעין. מהבחינה הכספית קיבלנו סכום
כסף שלא היינו מקבלים היום אלא פחות מזה. מבחינת מדיניות מקרקעין
הוחזרו לשליטת המדינה מבחינת תכנון העיר ובעיות של תפישת אוכלוסים
10,000 דונם שאני מניח יפוחו בעוד 20 - 30 שנה והמינהל יהיה חפשי
לתמרן בהם לפי מדיניותו.

העיר אשדוד זוכה בזה שאיזורים שהיו במחלוקת ולא
פוחחו, היום יכולים לפעול באופן עצמאי ללא מכשולים בשטח.

בעלי מניות פרטיים זוכים בזה שחוסר המוצא נפתר.

מ. בר-און:

יש ניירות לחברה הזאת בבורסה?

נניח שאני מחזיק 4%, יש לי דרך לשערך את הערך של

הבעלות הזאת?

האם חולקו דיווידנדים כשנים האחרונים?

האם יכולתי להגיע לשומה מה משמעות הערך המסחרי של

פיתוח שלב ב', אם יש דרך להעריך את זה?

מי קבע את השומות? לפי מה זה? הסכם ויתור, או חברה,

שהוא קבע איזה שומות? תנאי התשלום איך הם מסודרים?

הייתי רוצה שבהזדמנות נקבל את הפרטים. הייתי בקש

פרטים על חלוקת הבעלות, שיהיו יותר מדויקים. מי מחזיק במה.

היו"ר ד. תיכון:
הנושא סבוך ביותר. אחת החברות שהמדינה נכנסה אליה בשלב השני והיו הטבות ענק על העושר הרב שהעבירה המדינה למשקיעים. אני לא זוכר דו"ח אחד שלא התייחס למה שנעשה בק.ב.ע. אני סבור שטוב עושה המדינה שהיא יוצאת מהענין הזה. תמיד היו מהומות גביב החברה ואני רוצה לבדוק בדיקה מחלי מה אומרים גורמים בחברה. אני לא אצביע היום. אני מבקש שנשב בינינו וננסה.

מ. בר-און:

כמה כסף עשו מזה אנשים?

י. ריבק:

כמה שווה החברה - זו שאלה קשה, אני לא כלכלן. אני לא בטוח שאפשר לתת על זה תשובה טובה.

כמה שווים 10,000 דונם שהיום אינם מפותחים, שישי החתיבויות של החברה לפתח אותם בעוד 20 - 40 שנה.

על השלב השני הלכה החברה לבית המשפט בבקשה לפסק-דין הצהרתי שאת שלבי המעבר מא' ל-ב' היא מעלה. יש לה זכות לקנות ב-800 דולר לדונם.

מ. בר-און:

אילו היית מציע למכירה היום, מי היה קונה?

י. ריבק:

אף אחד לא היה קונה. היום ב-800 דולר לדונם כאשר אפשר לשלם בתשלומים, אני חושב שהיו קונים. השטח הוא לעתיד רחוק ואולי ספקולנטים היו קונים. כולו לא מחוכנן.

ש. עמר:

מה המרחק של השטח הזה מהתשתית?

י. ריבק:

זה רחוק. התשתית לא קרובה. בחוף אשדוד עם קו הגבול שלה יש עדיין אמצעי תשתית שעליהם אפשר להישען, למשל ביזב אלא כל המערכת. אני מכיר את העובדות היום אם אתה נכנס לרובע חדש בעיר, אם יש לך זכיון, אתה צריך להלול כמות אדירה של כבישים. העיר אשדוד מחוכנת. אם צריך לבנות את מערכת הביוב זה עולה הון תועפות. אין חשמל, אין מיט ואין מגדלי מים. כשאתה מדבר על 9 - 10 רובעים כאלה, כשיש בעיות תכנוניות ומסובכות, חלק אחד נופל בשטח של באר-טוביה.

הזכיון בשנות ה-50 התחיל ב-40,000 דונם וקוצץ ל-20,000 בשני חלקים; מבחינה תכנונית אי אפשר להיכנס לקרקע. השטחים מעובדים חקלאית ויש בעיות של פינוי. חלק גדול של הזכיון נמצא באיזור באר-טוביה ולא באשדוד. איך מי שהוא יכול לפתח את זה שם? על חלק נוסף של השטח יש בעיות של ארכיאולוגיה. קשה לענות על השאלה כמה שווים 10,000 דונם, אין לזה שוק.

היו כמה שלבים, תחילה היתה שמאות מקרקעין שנעשתה ע"י השמאי הממשלתי, השומות היו נמוכות יותר מאשר בפועל. זה היווה רק רצפה מבחינתנו. קשה לעשות שומות על 3000 דונם שחלקם מעשייתיים וחלקם ציבוריים. חלק מיועד לתחנת אוטובוסים. השמאות שקיבלנו מהשמאי הממשלתי כאשר המינהל השתף, זה היווה מבחינתנו רצפה. הסיכום הסופי היה פונקציה של מ"מ של תחושות כמה יש בחברה, כמה היא שווה, כמה אפשר לקבל. דברים בדוקים אי אפשר להציג.

בשלב א' יש חלק למינהל ומלבד זה נותנים 10,000 דונם.

מ. בר-און:

כמה שווה הנכס של בן-עמי?

היו"ר ד. תיכון:

הנכס היחידי ששווה זה נכסי דלא-ניידי. הוא יכול להגיד שהחברה הזאת כעוררת רגשות וסערה לאורך כל שנות קיומה.

פ. גרופר:

אני עסקתי בנושא. פה היו מעורבויות של אישים שונים. הם לא רצו ללכת להסדר. הויכוחים עצרו את פיתוח אשדוד. בזמנו ליפקה ניסה להגיע לפשרה. בלי פשרה לא היו גומרים את העניין. בשנות ה-50 מדינת ישראל נפלה בפת. הם ראו את עצמם כעושים טובה למדינה כאשר הסכימו לוותר על 10,000 דונם ולשלם 10 מיליון דולר. במקום שהמדינה יכולה לתת לאשדוד - אי אפשר לתת כי זה לא גמור. אני חושב שצריך לברך שהגיעו לגמר הנושא.

י. ריבק:

דיווידנדים בשנים האחרונות זה סכומים חסרי משמעות. 10 מיליון שקל היה חלקה של חברת הנאמנות. זו משכורת חצי שנתית של אדם. המדינה כשוחפה בחבדה לא היה לה רווח. ככל שנכנסנו למיתון במקרקעין, הדיווידנדים ירדו. המדינה מבחינה כלכלית, השותפות שלה בחברה הוא אפס. מי הרויח? זו שאלה אמוציונאלית. מצד אחד זה גופים כלכליים גדולים, מהגדולים במשק, ומהצד השני הביורוקרטיה הממשלתית. אלה רוצים לעשות כסף ואלה פקידים ממשלתיים שמסחר הוא לא מנת חלקם.

פ. גרופר:

כשהם הלכו לשם אמרו שהם מטורפים.

י. ריבק:

התמורה של המדינה היא אפס.

היו"ר ד. תיכון:

לפי הדו"חות יש כאלה שזכאים ויש כאלה שלא זכאים. זה תלוי בסוג המניות?

י. ריבק:

חלוקת המניות היא 50 : 50. 50 מא' נמצאת אצל פרטיים ו-50 מב' נמצאים בממשלה. החלטות כבדות של החברה צריכות להתקבל כאשר יש גם מניות מהסוג השני. אף אחד לא יכול להעביר החלטה בניגוד לצד השני. האיזון היה הביא לחוסר מוצא בחברה. מבחינת דינאמיקים וזכויות הם זהים. אחת הסיבות של היחסים הרעים בחברה היתה בין השאר התחושה של נציגי הממשלה ושל הממשלה במהלך השנים שהפרטיים עושים כסף מן החברה בדרך עקיפה. מרביתם מחזיקים חברות בניה.

היו"ר ד. תיכון:

כאשר מכרו שיערכו את המקרקעין ואז הם קיבלו הרבה כסף. עובד בן-עמי מכר חלקים מעבר לזכויות שנמכרו לשיכון עובדים ולאיזורים. החברות של בנק דיסקונט, כלל וחברות הבניה קיבלו קרקעות במחירים שנויים במחלוקת. אני עוד רוצה לבדוק משהו.

י. ריבק:

השופט עומד לתת פסק דין אלא אם כן אומרים לו שהיתה פטרה.

לשאלה על היקף הנכסים של החברה, אני יכול להביא את מצאי המקרקעין. דירות - אני צריך לשאול את מנכ"ל החברה.

היו"ר ד. תיכון:

אני דוחה את זה לשבוע ימים. בתום שבוע אתם תביאו את החומר ונצביע.

מ. בר-און:

אני מזרשם כמון, אבל מותר להיות זהיר.

פ. גרוזר:

יש עוד מקומות שנחנו לחברות ציבוריות והם לא עשו שום דבר.

אני אתמוך בעיסקה, אני חושב שהיא טובה למדינה.

אני רוצה לדעת בצורה מוסמכת את עמדת עיריית אשדוד בנושא הזה, אם היא מברכת שהמדינה תצא מהעיסקה הזאת ותקבל זמלוגים, או לא. אנשים אמורים לפתח את העיר וגם לדאוג לעתידה. אם המדינה תקבל 10 מיליון דולר עבור העיסקה על אדמות אשדוד, חלק מהכספים האלה חייבים ללכת לפיתוחה של אשדוד ולא לקרן בתקציב המדינה; בצורה כזאת הכספים נבלעים. חלק גדול מהכספים האלה צריכים להיות מיועדים להמשך פיתוחה של אשדוד. אני מתאר לי שהעירייה בקשיים גדולים. למשל, בית העירייה. אם למדינה אין שליטה של 50% על הנכסים, יזכך שגח דמי השכירות יעלו בצורה דרסטית. המדינה יכולה להתערב בניהיל החברה כשיש לה 50%.

י. ריבק:

היא לא יכולה עם 50%.

ש. עמר:

המלצה של ועדת הכספים לממשלה, שחלק מה-10 מיליון עובר לאשדוד, וביא את זה לידיעת השר, שיש הצעה כזאת, הועדה יכולה לומר והאוצר יתחשב.

י. ריבק:

לגבי עמדת עיריית אשדוד, כאשר המדינה ניהלה מו"מ ידענו וגם נפגשנו עם ראש העיר דאז כדי לדעת את הבעיות. המו"מ לא נוהל עם עיריית אשדוד כי היא לא חלק.

ג. בר-און:

אני מציע לברר את עמדת אזולאי.

י. ריבק:

אני מוכן לברר את זה.

ש. עמר:

אני שוכנעתי מדברי שר החקלאות לשעבר.

י. ריבק:

חנאי החשלוס מפורטים. 4 תשלומים שנתיים עד 1.12.88. 2½ מיליון הם שילמו. אנחנו לא יכולים לעשות עיסקה בלי אישורים. אני אביא נתונים על פעילויות ונכסי החברה.

חקנות הקיצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום) (קיצבעות נכי המלחמה בנאצים
רדיפות הנאצים), התשמ"ו - 1985

ר. אברמסון:

שר האוצר מגיש את זה בשני כובעים, אחד שהוא ממונה על
תשלום קיצבאות ואחד בתור השר הממונה על נכים של המלחמה.

כאשר משולמת קיצבה או תגמול באיזור לאדם שמגיע לו
עבור תקופה ארוכה, במשך שלושת החודשים הראשונים הוא מקבל במחיר המקורי.
אם מקבל תוך 24 חודש מיום התביעה הוא מקבל בשעור מעודכן, החוק קובע
מה זה שעור מעודכן. זה לא הצמדה למדד, זו לא הצמדה לתוספת יוקר אלא
מה שחברו מקבל היום.

אם זה אחרי 24 חודשים, עבור התקופה הראשונה הוא
מקבל בשעור מעודכן ועבור היתר בשעור נומינלי.

החוק היה די פרובלמטי כי הוא חל על קיצבאות שונות
ומשונות. על קיצבאות הביטוח הלאומי כמו על נכים שלנו, שזה הבאים השני
של העניין.

נסיגו היום לראות את הבעיות שיש בעדכון התקנות ולמצוא
שיטה שבה מנכים סכומים ששולמו לזכאי והיום מגיעים לו הפרשים. אם האיש
הגיש תביעה ולא שולג לו תשלום, אין בעיה, החוק אומר איך משלמים.

יש שני מקרים אופייניים בנושא של נכי רדיפות ונכי
מלחמה. הם מגישים תביעה ומקבלים תגמול, אחר-כך מגישים את הבקשה לשינוי
תגמול או שאחוז הנכות יעלה או בשל שינוי הזכאות. החוקים מכירים בנכים
רגילים. **נזקק** אם מגישים תביעה להכיר בהם כנכים שההכנסות היו בפתות
מאשר לנכה רגיל, ואז הם נכנסים להגדרה של נכה נזקק. אני צריכה לדעת איך
לשלם להם. יש שתי אפשרויות: או להצמיד את התשלום למדד ולהפחית את
השעור המעודכן שנקבע בחוק, כי השעור המעודכן הוא פחות מהמדד - אין פשרה
בין תוספת יוקר ומדד ועליות שכר וזוגמולים אחרים. אמרנו שניקה את השעור
אם קיבל 40% לפני 10 חודשים, ניקח מה שיקבל היום נכה ונוריד את זה
מהשעור המעודכן. זו לדעתנו השיטה המתאימה.

אנחנו רוצים שיטה אזידה של ניכוי ותוספת. לכן בתקנות
2 ו-3 אומרים שעושים את זה באותה שיטה. לוקחים שעור מעודכן של מה שקיבל
אז, ואת ההפרש משלמים.

לפעמים הוא מקבל תשלום ולא במועד. הוא קיבל תשלום
עבור 10 חודשים רטרואקטיבית, אחר-כך הגיש תביעה לתיקון התגמול ומכירים
בזה. הוא קיבל את הכסף לא במועד והגיע לו, זה יהיה בלתי צודק אם אומר
שהוא קיבל אז ואוריד לו את השעור המעודכן.

איך אני מחשבת מה שקיבל אז? לוקחים שני תגמולים זהים
ואומרים שהיחס ביניהם זה היחס של השעור שהוא קיבל מול מה שהוא צריך לקבל.

תקנה 5. החוקים שלנו אומרים שההכנסה הנוספת של נכה מנכים מן התגמול. יש תגמול מינימום. לאותם נכים אנחנו מנכים הכנסה אם יש הכנסה נוספת עד הזגמול המינימלי שזוהי אף אחד לא יורד. כשאני פריכה לנכות לו את ההכנסה הנוספת שהיתה לו באותה תקופה ולראות מה ההפרש שמגיע לו, גם את ההכנסה הנוספת אני לא אצמיד למדד אלא אצמיד אותה באותה שיטה, היחז בין עליית זגמול לשעור המעודכן ואצמיד את ההכנסה לאותה עלייה. אני אעדכן את זה ואת ההפרש אתן לו.

נסינו להגיע באותה שיטה של ניכוי נוספת גם של הכנסה נוספת. יש לנו בהכנסה הנוספת זגמול מסוים. קיצבת הזיקנה מנוכה מהכנסה נוספת של הנכה. יש תגמול שמקבל כל נכה, אבל אם הוא נכה נצרך או נזקק שמקבל יותר, מנכים הכנסות נוספות לרבות ביטוח לאומי. לביטוח לאומי יש שיטה שבה הוא מעדכן את הקיצבאות. השעור המעודכן של קיצבאות הזיקנה שינכה יהיה זה שהביטוח הלאומי קובע כדי ללכת בזוהי השיטה.

ש. עמר :

השיטה של הביטוח הלאומי לא צודקת. מנכים מהקיצבה שלו השוטפת זכום מסוים שיבטיח לך קיצבה.

ר. אברמסון :

הקיצבה של הביטוח הלאומי ניתנת למי שמבטח את עצמו במבטחים או בקרן מצטברת, הוא מקבל את זה או נותן?

נכה מקבל תגמול מזוים בלי קשר לשום דבר. הוא אומר: אין לי הכנסות נוספות. החוק אומר שאם אין הכנסה נוספת, נותנים לו יותר. קיצבת זיקנה היא הכנסה נוספת. כמו שיש הכנסה משכר דירה, כך יש מקיצבת זיקנה ואז זה אנחנו מורידים מהתוספת.

ש. עמר :

מדוע מהקיצבה + התוספת מורידים אחוז מסוים לביטוח לאומי?

א. דמביץ :

את התוספת אתה מקבל כי אין לך ביטוח לאומי, אם יש לך,

אז מורידים.

ש. עמר :

מדוע מפרישים לביטוח לאומי עבור הקיצבה?

ר. אברמסון :

לא מפרישים.

ש. עמר:

אם הוא לא מפריש גם לא מגיעה לו קיצבה זיקנה.

ר. אברמסון:

מגיעה לו. הביטוח הלאומי רואה אותו כמבוטח.

מ. בר-און:

מה המינימום?

י. וייס:

300 שקלים לנכה 100%. נכה שיש לו אחוזי נכות נמוכים יותר, מקבל יחסית לפי אחוזי הנכות. אם הוא נצרך, הוא מקבל 475 שקלים לחודש ועוד תוספת נוספת של 5% - 10%, זה תלוי באחוזי הנכות שלו.

ש. עמר:

אם יש לנכה אות "עלה", מוסיפים לו עוד 5%?

י. וייס:

לא. לנכה נזקק שמקבל 300 - 375 שקלים לחודש - לפי

אחוזי הנכות.

מ. בר-און:

במקרה יצא לי להיפגש עם נכית של רדיפות הנאצים. הם מלאי מרירות. הם טוענים שיש מצב אבסורדי שחלק מהנכים שלא הוסדר אתם הסדר תשלומים מגרמניה, מקבלים מהמדינה שקנתה מהם את הזכויות. איך סידרתם את זה עד עכשיו?

ר. אברמסון:

התגמול משוחרר ממסים. גם נותנים לו דמי הבראה, טיפול רפואי. זה די צמוד לנכי צה"ל.

ש. עמר:

אזם יכולים לרכז את זה בדרך אחד כדי שנדע מה מקבל הנכה? מדוע הוא לא מקבל תוספת של 5%?

ר. אברמסון:

מדובר בנכי מלחמה ולא בנכי רדיפות. יש לו זכות מהמדינה והוא מקבל. פה נותנים תגמול כי היה נכה מלחמה או רדיפות.

ד. עמר:

אריך להזיל את זה גם על הקטגוריה הזאת, זה מגיע להם. נדמה לי שאילו ההסתדרות מכירה בתוספת הזאת של 50.

ה. אברמזון:

הכנסנו עכשיו את שתי הבעיות העיקריות: מה מקבל נכה שמכירים לו באחוזי נכות רטרואקטיבית או בזגמול רטרואקטיבי. לנכי המלחמה יש גוף מארגן, לנכי רדיפות יש כמה ארגונים.

ו. בר-און:

יש שניים. אלה שמקבלים פיצויים מגרמניה ויש אחרים.

ז. וייס:

הארגון שמטפל בנכים שמקבלים מגרמניה זה אחד והארגון של נכי רדיפות הנאצים זה ארגון שני ועוד ארגון של "האופמן". יש עוד כמה ארגונים קטנים שאינם פעילים ולא שומעים אותם.

ח. בר-און:

אני רואה צורך לשמוע אותם. אולי יש להם הערות.

ט. דמביץ:

הרשות המוסמכת פועלת לפי השיטה הזאת כבר שנה. איש לא ערער על כך. הם רוצים לגבש את הנוהג במזמך. אינני יודע אם אנשים יביעו דעותיהם. זה יעשה יותר מדבר אחד: הם ישאלו שאלה עקרונית, למה הם מקבלים פחות כדי. אם אתה רוצה לשמוע על העוול ההיסטורי, תבקש להעלות את זה על סדר היום של הועדה יהועדה תשמע את הטענות אם אפשר לתקן את החוק. במסגרת תקנות אני לא יכול לזשוב שיהיה שינוי. זה ענין של יישור סוליים מזערי.

י. עיר:

אנחנו נאשר את התקנות האלה היות וזה דבר מזערי ונבקש לקיים דיון בוועדה ולהזמין את נציגות הנכים.

יא. בר-און:

נסמע נציגות נבחרת של הנכים. הועדה יכולה להביע דעה.

יב. עמר:

אם נאשר את זה אני לוי יודע מתי הועדה תדון באופן עקרוני בבעיה.

ר. אברמסון:

ברגע שיש חוק אנחנו רוצים לתקן את העוול עד כמה שאפשר. אני מכפסת שזה לנו יידחה לזקופה ארוכה. לנו איכפת לי אם זה נדחה שבוע שבועיים. קשה לנו לדבר עם כל הארגונים. אין לנו קשרים אתם זמן מארגון נכי המלחמה. גם אנחנו שומעים את הטענות שלהם.

כ. בר-און:

החלטנו לקיים דיון עם נציגי הארגונים של הנכים.

הישיבה החזימה בשעה 12.00